

PITANJE SVEĆENIČKIH I REDOVNIČKIH ZVANJA ZA HRVATE IZVAN DOMOVINE

Marijan KOPIC (Innsbruck)

STANJE

Svaki četvrti katolik Hrvat živi izvan domovine.¹ Po brojnosti emigracija Hrvati su razmjerno na prvom mjestu u Evropi. To može imati (i već ima) fatalne posljedice u vjerskom i nacionalnom pogledu. Vjerski, moralno, nacionalno najbrže propadamo tamo gdje nema dobrog, požrtvovnog hrvatskog svećenika. Za mnoštvo Hrvata u emigraciji (preko 2,000.000) brinu se 93 hrvatska svećenika².

Mnogi evropski narodi kod kojih problem iseljenja nije razmjerno ni izdaleka akutan kao kod Hrvata formirali su posebne svećeničke, redovničke zajednice za službu sunarodnjacima izvan domovine, osnovali posebna sjemeništa za odgoj svećenika za svoju emigraciju, utemeljili institute, koledže za emigraciju³. A mi Hrvati? Malo pa ništa! Imamo za svoju subraću u emigraciji samo 93 svećenika, od kojih je većina zbog starosti i iscrpljenosti već jednom nogom u grobu.

Na molbe i vapaje sa svih kontinenata hrvatski biskupi redovno odgovaraju: »Ne možemo vam poslati hrvatskog svećenika, jer ih nemamo dovoljno ni za potrebe u Domovini«. Zato je potrebno započeti organizirano, sistematski spremati, odgajati svećenike za Hrvate izvan Domovine. To je moguće.

Kad mogu drugi narodi, možemo i mi.

Mnogi nam dječaci i mladići odlaze u »duhovnu emigraciju«, u germanske redovničke zajednice, štoviše, u našim se sjemeništimu u Domovini hrvatski dječaci školuju, odgajaju za službu drugim narodima. Exul Familia, koncilski dekreti predviđaju sistematski odgoj svećenika za emigraciju i to stavljaju u dužnost nadležnima⁴.

Biskupska konferencija Jugoslavije na redovnoj sjednici u mjesecu listopadu 1968. godine raspravljajući o dušobrižništvu Hrvata izvan Do-

1. VECESLAV HOLJEVAC: *Hrvati izvan Domovine*, Zagreb, 1968, str. 349.

2. *Bogoslovska smotra*, XXXVIII (1968) 1, str. 26.

3. Iseljenički misionari »Scalabrini« utemeljeni i od Sv. Stolice odobreni 1887. g., za talijanske emigrante, a u Njemačkoj sličnu ulogu ima svećenička organizacija »Sveti anđeli« (*Mitteilungen für Seelsorge und Lalenarbeit der Diocese Mainz* Nr. 1 Januar 1968).

4. Norme za sprovođenje Koncilskih dekreta II vatikanskog sabora *Ecclesiae Sanctae* točka 4.

movine pozdravlja i toplo preporučuje svima sudjelovanje u pothvatu odgoja svećenika za Hrvate izvan Domovine⁵.

Iako je ovo djelo istom započeto, već imamo u sjemeništima i bogoslovijama deset kandidata za Dušobrižništvo hrvatske emigracije.

Ova akcija odgoja svećenika za Dušobrižništvo hrvatske emigracije (DHE) ne može i ne smije biti stvar jedne dijeceze, redovničke provincije ili pojedinaca, nego mora biti jedinstvena, općehrvatska. Statutom i različitim uredbama pravno uokvirena. Evo samo nekih uputa, smjernica za organizaciju i djelovanje »Propagande« za odgoj budućih svećenika za DHE, što će se tijekom vremena nadopunjavati i usavršavati.

USTROJSTVO

I

Propaganda svećeničkih i redovničkih zvanja za Hrvate izvan Domovine ima cilj moralno i materijalno pomagati svećeničke i redovničke kandidate za DHE.

II

Na čelu »Propagande« je generalni promicatelj duhovnih zvanja za DHE, koji je u svemu izravno ovisan o glavnom nacionalnom ravnatelju u Rimu i delegatu BKJ-e u Zagrebu.

III

U svakoj biskupiji treba postojati dijecezanski referent⁶ za migraciju i emigraciju, pa je najprikladnije da on ujedno bude i dijecezanski promicatelj duhovnih zvanja za DHE.

IV

Svaki svećenik u DHE ipso facto je promicatelj duhovnih zvanja. Dužan je osnovati odbor koji će mu pomagati moralno i materijalno u ostvarenju ciljeva »Propagande«. Uvijek će nastojati uskladiti akcije s pokrajinskim i generalnim promicateljem. Generalni promicatelj može i laicima povjeriti službu promicatelja duhovnih zvanja za DHE.

V

Generalni promicatelj u dogovoru s pokrajinskim promicateljem od vremena do vremena poziva sve promicatelje na dogovor, i daje smjernice za koordinaciju rada svih promicatelja.

VI

Generalni promicatelj će povremeno izdavati Glasilo »Propagande« koje će biti namijenjeno čitavoj javnosti i svi će ga promicatelji u tom pomagati.

5. Dekret BKJ-e br. 278/68.

6. Norme za sprovođenje dekreta II vatikanskog sabora *Ecclesiae Sanctae*, točka 9. Službeni vjesnik nadbiskupije vrhbosanske, V, 1967.

DJELOVANJE

»Propaganda« će nastojati u Domovini i izvan nje preko promicatelja, odbora, članova, suradnika:

1. propagirati duhovna zvanja: prikladnom štampom, propovijedima i predavanjima⁷.
2. Pomagati molitvom i žrtvom formaciju budućih kandidata za DHE.
3. Prikupljati materijalna sredstva za školovanje siromašnih svećeničkih kandidata⁸.

Ove akcije treba naročito pojačati prigodom Misijske nedjelje, Dobrog Pastira i Iseljeničkog dana⁹.

PRIMANJE KANDIDATA ZA DHE

Ne smije ni jedno svećeničko zvanje zbog materijalnog siromaštva propasti. Na preporuku dijecezanskog promicatelja generalni će promicatelj primiti kandidata za DHE i pronaći mu mjesto u biskupskom ili redovničkom sjemeništu te se brinuti za njegovo uzdržavanje. Ako se radi o kandidatu koji tek stupa u malo sjemenište, neće mu se ništa govoriti o njegovoj eventualnoj misiji u DHE, nego će se formalno voditi na ime svoje rodne dijeceze, dok će troškove školovanja snositi »Propaganda«. Tek nakon vojske odnosno novicijata ili za vrijeme bogoslovije kandidatu se saopćava da je predviđen za DHE¹⁰. A ako dotični izjavi da ne želi djelovati u DHE, bez ikakve obaveze vraćanja materijalnih sredstava, ostaje na dispoziciju svome Ordinariju, odnosno redovničkom poglavaru.

ŠKOLOVANJE

U principu budući svećenici za DHE završavat će studij u Domovini jer:

1. Duh i disciplina naših svećeničkih odgojnih ustanova u mnogočemu je bolja, solidnija, zdravija nego u nekim zapadnim zemljama, koje su zaražene vjerskim liberalizmom, indiferentizmom, visokim standardom...
2. Studijem u Domovini bolje će upoznati stvarne probleme svoga naroda, naučit će se skromnosti i zadovoljstvu u siromaštvu.

---

7. Trebalo bi oživjeti i u djelo provoditi okružnicu blagopokojnog kard. Stepinca br. 978/1945.

8. U Engleskoj Pravoslavna zajednica Srba na sjednici 4. XII 1966. odlučuje:

1. Da će se u članstvo primati svi Srbi i Srkinje kao i djeca;
2. Redovni članovi uplaćivat će godišnji doprinos u iznosu od . . . . . a djeca 2 šil. godišnje. Penzioneri i studenti 10 šil. god.

(Glas srpske pravoslavne Crkve u Zapadnoj Evropi — br. 32, 1968).

9. Braća Slovenci još 1930. kod kuće i u tuđini prvu nedjelju Adventa slave kao Dan iseljenika. A Hrvati?

10. Čini se neprikladnim već pri stupanju u malo sjemenište kandidate opterećivati isticanjem da će trebati ostaviti mile i drage u Domovini i ići možda u strani svijet.

3. Kao bogoslovi nastojat će za vrijeme ferija osobno obići i upoznati sve hrvatske krajeve, da upoznaju mentalitete, običaje koji su u pojedinim hrvatskim krajevima tako različiti.

4. Svaki mora završiti prije stupanja u DHE posebni tečaj za upoznavanje specifičnosti dušobrižništva za iseljenike¹¹.

REĐENJE

Svećenički kandidati za DHE nakon studija mogu biti ređeni ad titulum:

1. Dušobrižništva hrvatske emigracije¹²
2. Neke biskupije, odnosno
3. Reda, kongregacije.

FINANCIRANJE

Glavni nacionalni ravnatelj i generalni promicatelj dužni su osigurati materijalna sredstva za školovanje budućih svećenika za DHE. U tome ih trebaju pomagati odbori na čelu s promicateljima. Odbore koji će pomagati djelovanje »Propagande« treba osnovati posvuda gdje ima Hrvata.

»Propaganda« će nastojati s Unijom redovnica u Zagrebu organizirati odgoj redovnica za djelovanja među Hrvatima izvan Domovine. Od velikog broja hrvatskih redovnica koje djeluju izvan Domovine po inozemnim bolnicama, sirotištima, školama treba ih barem jedan dio uključiti u rad za duševno i tjelesno dobro svojih sunarodnjaka.

DUHOVNA EMIGRACIJA

Momentalno u duhovnoj emigraciji ima nekoliko stotina djevojaka i mladića koji su otišli u inozemstvo kao kandidati za različite inozemne zajednice. Zabraniti administrativnim putem odlazak tih mladića i djevojaka u »duhovnu emigraciju« ne bi bilo u duhu bratskog ekumenizma, i bilo bi protiv koncilskih dekreta¹³. No sasvim je razumljivo i opravdano da »Propaganda« nastoji po dogovoru s nadležnim inozemnim poglavarima redova, zajednica, osigurati da bar jedan dio svećenika i redovnica hrvatske narodnosti bude stavljen na raspolaganje za DHE. Sve svećeničke kandidate treba prvenstveno preporučiti »Propagandi« i njihov odlazak za inozemne interesente može se dopustiti, tolerirati jedino ako ih »Propaganda« ne može primiti za DHE.

---

11. Exul Familla VI, 54 i Pravilnik t. 4., koji je priredio prvi hrvatski nacionalni ravnatelj DHE dr Vladimir Vince.

12. Norme (kao gore) točka 9.

13. Norme (kao gore) točka 3., paragraf 2.

SUMMARIUM

Vere dolorosae hic tangitur quaestionis cardo. Agitur de facto obvio: ex quattuor Croatis unus extra patriae limites versatur. Non solum nationalis, verum etiam religiosa et moralis questio mentibus opponitur. Quis horum curam gerit? Quibus viis vita spiritualis eorumdem vagatur? Nunc iam systematice quaestioni respondere desideratur. Instituitur Officium quod de omnibus istis curam gerere debet. In Relatione oratoris huius Officii vel Secretariatus delimitantur iura ac obligationes. Omnes sacerdotes huius rei conscii ac de eiusdem gravitate praeoccupati esse debent. Primo loco Conferentia Episcopalis Jugoslaviae directrices ideas emanare invitatur.

Poslije govora g. Marijana Kopića hrvatskog misionara u Innsbrucku, javljeno je da je preuzv. dr Lach imenovan referentom za ovo pitanje pri Biskupskim konferencijama.

Potrebno je da se Biskupske konferencije pobrinu kako bi se imenovao jedan svećenik s brigom za hrvatsku »duhovnu emigraciju«. U govoru je naglašeno da tu »duhovnu emigraciju« sačinjavaju časne sestre, djevojke i mladići koji borave izvan domovine.

Svakako, imenovanjem dra Lacha za službu referenta pri Biskupskim konferencijama namo se da će pitanje krenuti s mrtve točke.

Za sve informacije glede primitka svećeničkih kandidata za DHE obratite se na adresu: MARIJAN KOPIC, Falkstrasse 27, Innsbruck — Austrija.

OP. UREDNIŠTVA: Autor je na kraju ovog članka naveo vrlo obilnu bibliografiju. Iz tehničkih razloga tu bibliografiju ne možemo navesti. Ima navedenih preko 190 knjiga. Tko želi pobliže informacije, može se obratiti piscu. Znamo, naime, da veći broj čitalaca ta bibliografija neće neposredno zanimati.